

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури
Кафедра спорту і спортивних ігор

Дипломна робота (проект)
магістра

з теми: «ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБГРУНТУВАННЯ
МОЖЛИВОСТІ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗМАГАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
БАСКЕТБОЛІСТІВ ДЮСШ ПОПЕРЕДНЬОЇ БАЗОВОЇ ПІДГОТОВКИ»

Виконав: студент 2 курсу, групи ФК1-М18
спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)
Поворознюк Денис Володимирович
Керівник: Прозар М. В., кандидат наук з фізичного
виховання та спорту, доцент
Рецензент: Гоншовський В. А., кандидат наук з
фізичного виховання та спорту, доцент

Кам'янець-Подільський – 2019 рік

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ.....	4
ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1 ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ ЮНИХ БАСКЕТБОЛІСТІВ ДО ЗМАГАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПІДГОТОВЧОМУ ПЕРІОДІ РІЧНОГО МІКРОЦИКЛУ	8
1.1 Методичні основи навчально-тренувального процесу баскетболістів	8
1.2 Специфічні особливості змагальної діяльності баскетболістів	25
1.3 Структура змагальної діяльності.....	29
1.4 Фактори, які обумовлюють ефективність змагальної діяльності	32
РОЗДІЛ 2 МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	35
2.1 Методи дослідження.....	35
2.2 Організація дослідження	45
РОЗДІЛ 3 ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРЦЕПТИВНИХ І ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ У ЗМАГАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЮНИХ БАСКЕТБОЛІСТІВ	46
3.1 Основи структури тренування і її початкові ланки	46
3.1.1 Структура малих тренувальних циклів	46
3.1.2 Фактори, що обумовлюють структуру мікроциклів	48
3.1.3 Типи тренувальних мікроциклів	50
3.1.4 Типи тренувальних мезоциклів	51
3.1.5 Поєднання мікроциклів у мезоциклі.....	54
3.2 Характеристика й особливості спеціалізованих сприйняття в баскетболі.....	57
3.3 Характеристика й особливості уваги, сенсомоторних та розумових процесів юних баскетболістів.....	58
3.4 Особливості функціонування зорового аналізатора у юних баскетболістів	69

3.5 Аналіз й особливості вияву перцептивних й інтелектуальних процесів у змагальній діяльності баскетболістів ДЮСШ попередньої базової підготовки	75
ВИСНОВКИ.....	82
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	84

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

ДЮСШ – дитячо-юнацька спортивна школа

ЗМ – змагальна діяльність

МЦ – мікроцикл

МзЦ – мезоцикл

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасний рівень спортивних досягнень у баскетболі значно високий і має явну тенденцію до подальшого зростання технічної та тактичної майстерності спортсменів, які займаються цим видом спорту. Щоб досягти рівня вищих спортивних досягнень в обраному виді спорту, а тим паче перевершити його, потрібне подальше удосконалення системи підготовки команди і гравців.

Баскетболіст новітньої гри зразка високої майстерності повинен володіти високим рівнем розвитку умінь і навиків ведення змагальної боротьби, швидко оцінювати зміну ігрової ситуації, орієнтуватися у них і миттєво приймати оперативно-тактичні рішення [20; 35; 59].

Швидкий темп гри, напруженість у процесі змагальної боротьби, необхідність підтримання високої бойової готовності та прийняття відповідних дій в умовах крайнього дефіциту часу протягом усього спортивного поєдинку, результативний характер кожного технічного прийому, велика відповідальність за якість виконання ігрової дії об'єктивно зумовлюють постійний пошук оптимізації процесу підготовки баскетболістів до змагальної діяльності [21]. Оскільки змагання вважаються своєрідним результатом та підсумком тренувальної, виховної та організаційної роботи тренера і колективу, то звісно, що для досягнення максимальних результатів постійно потрібно працювати над удосконаленням усіх цих видів робіт, вдосконалювати спортивну майстерність гравців. Участь в змаганнях значно впливає на характер гравців та виховання в них вольових якостей, тому змаганням повинна передувати усталена система тренувального процесу, яка веде до участі в них.

Загальновідомо, що всі складові компоненти баскетболістів, у тому числі і підготовка їх до участі у спортивних змаганнях, здійснюється в рамках спеціально організованого навчально-тренувального процесу [45; 54]. Для того, щоб досягти найбільшого успіху в процесі змагальної діяльності, весь процес спортивного

тренування повинен бути підпорядкований поставленій меті. Саме цим обумовлений пошук спортивних педагогів, шляхів підвищення якості підготовки юних баскетболістів, вибору оптимальних варіантів чергування в тренувальних мікроциклах занять із різними за величиною і напрямом навантажень, впровадження у навчально-тренувальний процес сучасних засобів і методів тренування [58; 63, с. 9-11].

Наукові дослідження та результати аналізу найпопулярніших і наймасштабніших змагань дозволяють зробити висновок, що чим вище досягнення в будь-якому виді гри, тим вище вимоги повинні бути пред'явленні їх технічній підготовленості.

Важливість даного питання очевидна, разом з тим, аналіз багаточисельних літературних джерел і результатів досліджень, проведених раніше [22, с. 18-20; 41; 50, с. 31-33], бесіди з тренерами ДЮСШ та провідними спортсменами, вивчення документів обліку і планування навчально-тренувального процесу вказує на те, що дане питання недостатньо вивчене.

Об'єкт дослідження – змагальна діяльність в підготовчому періоді річного мікроциклу юних баскетболістів.

Предмет дослідження – психофізіологічні здібності юних баскетболістів.

Мета дослідження – проаналізувати структуру та зміст змагальної діяльності юних баскетболістів впродовж підготовчого періоду річного мікроциклу.

Завдання дослідження:

1. Провести теоретичне дослідження з метою з'ясування специфічних особливостей змагальної діяльності баскетболістів.
2. Визначити коло спеціальних психофізіологічних здібностей, що обумовлюють її ефективність.
3. Експериментально перевірити в педагогічному експерименті можливість управління розвитком спеціальних психофізіологічних здібностей.

Методи дослідження. Аналіз літературних джерел; вивчення та узагальнення багаторічного досвіду провідної спортивно-педагогічної практики;

педагогічне спостереження; педагогічне тестування; педагогічний експеримент; психофізіологічні методи, методи математично-статистичні.

Практичне значення одержаних результатів дослідження магістерської роботи полягає у тому, що зроблено спробу спеціально організованого експерименту перевірити висунуту гіпотезу про можливість оптимізації процесу підготовки юних баскетболістів до змагальної діяльності. Отримані результати дослідження, розроблені практичні рекомендації можуть бути успішно використані тренерами ДЮСШ, вчителями фізичної культури загальноосвітніх шкіл з метою оптимізації навчально-тренувального процесу, підвищення якості підготовки баскетболістів-школярів до змагальної діяльності.

Апробація результатів дослідження. Основні результати дипломної роботи магістра обговорювались на звітній науковій конференції студентів, магістрантів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (м. Кам'янець-Подільський 23-24 квітня 2019 року).

Публікації. Результати дослідження за темою кваліфікаційної (дипломної) роботи магістра висвітлені в одній науковій статті.

Структура та обсяг дипломної роботи магістра. Роботу викладено на 91 сторінці, з яких 83 основного тексту, що містить 5 таблиць і 2 рисунка. Дипломна робота складається з переліку умовних позначень, вступу, трьох розділів, висновків та зі списку 68 використаних літературних джерела.

ВИСНОВКИ

1. Основним замовником підготовки юних баскетболістів до змагальної діяльності виступають її специфічні особливості з урахуванням різноманітних факторів і спеціальних психофізіологічних здібностей обумовлених процесом досягнення мети.

2. Аналіз численних літературних джерел, бесіди з тренерами ДЮСШ та спортсменами-баскетболістами високої спортивної кваліфікації дозволили встановити комплекс психофізіологічних компонентів, які обумовлюють ефективність змагальної діяльності баскетболістів.

До числа найбільш значущих належать:

- рівень розвитку властивостей уваги (інтенсивність, стійкість, переключення, концентрація, розподіл);
- рівень розвитку сприйняття об'єктів розташованих у просторі;
- сенсомоторні процеси;
- перцептивна антиципація;
- оптимальність прийняття рішень в екстремальних умовах змагальної діяльності;
- налаштування на діяльність, стеничний емоційний фон, вольова підготовка;
- боротьба з психофізіологічними станами, пов'язаними з фрустрацією (емоційним напруженням, яке виникає у конфліктних ситуаціях), у зв'язку з незадоволеністю, труднощами, які перешкоджають досягненню мети змагальної діяльності. При цьому недостатній рівень підготовки юних баскетболістів до змагальної діяльності стає головним фактором поглиблення стану фрустрації.

Спеціально організовані заняття на додаток до перерахованих вище завдань передбачали розвиток пластичності нервової системи і здібностей баскетболістів керувати своїм психічним станом.

3. У процесі аналізу результатів педагогічного експерименту встановлено, що в експериментальній групі (при порівнянні результатів до і після педагогічного експерименту):

- статистично значущі відмінності у показниках сенсомоторних процесів реакцій вибору з двох, чотирьох альтернатив, як на центральні стимули, так і на стимули, розташовані в різних ділянках поля зору при різних рівнях значимості ($P < 0,05$; $0,01$);

- покращення показника точності в антиципуючій реакції;

- покращення показника сприйняття об'єктів, які розташовуються у просторі;

- покращення вірно прийнятих рішень в модельному експерименті з використанням спеціальних карток для безмашинного контролю за рівнем спеціальних тактичних знань.

4. У контрольній групі перераховані вище показники статистичних даних значного поліпшення не мають ($P > 0,05$).

5. Статистично значуще покращення контрольованих в дослідженні показників після педагогічного експерименту підтверджує наше припущення про можливість управління рівнем розвитку спеціальних здібностей, які обумовлюють ефективність загальної діяльності баскетболістів шляхом цілеспрямованого педагогічного впливу на них, в процесі навчально-тренувальних занять.

6. Управління рівнем розвитку спеціальних здібностей баскетболістів є одним із шляхів оптимізації процесу підготовки до змагальної діяльності.

Проведені дослідження не розв'язують усіх аспектів порушеної проблеми. Подальші дослідження вбачаємо в удосконаленні змісту (розробка новітніх методик міжособистісних відносин у команді) навчально-тренувального процесу юних баскетболістів до змагальної діяльності в підготовчому періоді річного мікроциклу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аганянц Є. К., Бердичівська О. М., Трембач Г. Б. Нариси з фізіології спорту: навчальний посібник для ВНЗ фізичної культури. Краснодар, «Екоінвест», 2001. 240 с.
2. Артеменко Т. Г. Взаємовплив особистісних психологічних характеристик в змагальній діяльності юних баскетболістів. Фізична культура, спорт та здоров'я нації: зб. наук. праць. Вінниця, 2004. Випуск 5. С. 336-340.
3. Артеменко Т. Г. Дослідження проявів особистісних якостей дітей для відбору до баскетболу. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: зб. наук. праць. Харківська держ. акад. дизайну і мистецтв; [під ред. С. С. Єрмакова]. Харків, 2004. Випуск 9. С. 3-10.
4. Артеменко Т. Г. Інтелектуальний розвиток, мислення й особистісна тривожність юних баскетболістів. Молода спортивна наука України: зб. наук. праць. Львів, 2005. Випуск 9. Т. 1. С. 250-254.
5. Артеменко Т. Г. Структура личностных особенностей юных баскетболистов. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: зб. наук. праць. Харківська держ. акад. дизайну і мистецтв. Харків; Донецьк, 2005. Випуск 10. С. 200-203.
6. Артеменко Т. Г. Характеристика структури особистості юного баскетболіста на етапі первинного відбору у аспекті пізнавальної діяльності. Молода спортивна наука України: випуск 11 [у 5 т.]: анотації, зміст та допоміжні індекси та зб. наук. праць. Львів, 2007. С. 186-187.
7. Артеменко Т. Г., Васева О. В. Особливості енергетики прояву фізичних якостей баскетболістів при підготовці до чемпіонату України. Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту школярів та студентів України: матеріали VII Всеукр. студ. наук.-практ. конф. Суми, 2007. С. 470-473.
8. Артеменко Т. Г. Аналіз прояву вольових якостей юних баскетболістів. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2004. Випуск 1. С. 127-130.

9. Банников А. М., Силкин В. А., Костюков В. В. Студенческий баскетбол. Краснодар, 2000. 44 с.

10. Баскетбол: Довідник уболівальника. Серія «Майстер гри» [під ред. Р. Беляєва]. Ростов на Дону: «Фенікс», 2000. 352 с.

11. Безмилов М. Дослідження ролі психофізіологічних показників особистості в спортивних іграх. Молода спортивна наука України: зб. наук. пр. з галузі фіз. культ. та спорту. Львів, 2006. Випуск 10. Т. 2. С. 22-27.

12. Безмилов М. М. Особливості спеціалізації баскетболістів та вибору ігрових функцій у команді. Молода спортивна наука України: зб. наук. пр. з галузі фіз. культ. та спорту. Львів. 2010. Випуск 14. Т. 1. С. 25-31.

13. Безмилов М. М., Шинкарук О. А. Обґрунтування значущості показників, що характеризують морфологічні та психофізіологічні особливості баскетболістів під час відбору у команду. Теорія та методика фізичного виховання і спорту. 2008. Випуск 1. С. 3-6.

14. Безмилов М. Обґрунтування значущості морфологічних та психофізіологічних показників для орієнтації баскетболістів високої кваліфікації різного ігрового амплуа. Молода спортивна наука України: зб. наук. пр. з галузі фіз. культ. та спорту. Львів, 2007. Випуск 11. Т. 4. С. 20-23.

15. Безмилов Н. Н., Шинкарук О. А. Факторная структура технико-тактических действий баскетболистов высокой квалификации различного амплуа. Спортивный вiсник Придніпров'я. Дніпропетровськ. держ. ін-т фіз. культури і спорту. Дніпропетровськ, 2010. С. 14-19.

16. Безмылов Н. Использование особенностей физического развития при отборе баскетболистов. Матеріали VIII відкритої науково-методичної конференції студентів факультету СМ та ФР. Київ, 2005. С. 20

17. Безмылов Н. Н. Взаимосвязь морфологических показателей квалифицированных баскетболистов с эффективностью их соревновательной деятельности в матче. Межд. научн.-практ. конф. государств-участников СНГ по проблемам физ. культ. и спорта: Материалы Межд. научн. практ. конференции, Минск: БГУФК, 2010. Ч. 2. С. 281-284.

18. Безмылов Н. Н. Обоснование комплекса информативных показателей и определение их приоритетной значимости для отбора квалифицированных баскетболистов в команду. Физическое воспитание студентов. 2010. Выпуск 2. С. 18-23.

19. Безмылов Н. Н. Показатели соревновательной деятельности баскетболистов национальных сборных команд на чемпионатах Европы 1995-2007 гг. Межд. научн.-практ. конф. государств-участников СНГ по проблемам физ.культ. и спорта: Материалы Межд. научн.практ. конференции. Минск: БГУФК, 2010. Ч. 1. С. 37-39.

20. Безмылов Н. Н., Шинкарук О. А. Ориентация баскетболистов по игровым амплуа с учетом психофизиологических особенностей. Совр. олимп. спорт и спорт для всех: материалы XI Межд. научн. конгресса: в 4 ч. Минск, 2007. Ч. 3. С. 10-12.

21. Бойко А. Л., Аникеев Л. В., Ефременко В. М. и др. Оптимизация учебного процесса на занятиях по баскетболу. Педагогика, психология и медико-биологические проблемы физического воспитания и спорта. 2009. Выпуск 6. С. 16-19.

22. Бондарчук А. П. Періодизація спортивного тренування. Київ: Аграрна наука, 2000. 568 с.

23. Бочаров А. Ф., Иванова Г. П., Муравьев В. П. Биомеханика: учебное пособие. Санкт-Петербург: СПбГАФК им. П.Ф. Лесгафта, 2000. 75 с.

24. Букова Л. М., Гордиенко И. А., Кровяков В. Ф. и др. Овладение техникой взятия отскока на щите противника баскетболистами этапа специализированной базовой подготовки. Педагогика, психология и медико-биологические проблемы физического воспитания и спорта. 2014. Выпуск 2. С. 9-14.

25. Волков Л. В. Спортивна підготовка молодших школярів: навч. посібник. Київ: «Освіта України», 2010. 288 с.

26. Волков Л. В. Теория и методика детского и юношеского спорта: учебник [для студ. и препод. вузов физ. восп. и спорта]. Київ: Олімпійська література, 2005. 296 с.

27. Дмитриев С. В. Социокультурная теория двигательных действий спортсмена. Новый Новгород: изд-во НГПУ, 2005. 300 с.
28. Доронин А. М. Совершенствование биомеханической структуры двигательных действий спортсменов на основе регуляции режимов мышечного сокращения: изд 2. Славянск на Кубани: Издательский центр СГПИ, 2006. 170 с.
29. Дорошенко Э. Ю. Моделирование технико-тактических действий как фактор управления соревновательным процессом и подготовкой баскетболисток высокой квалификации. Педагогика, психология и медико-биологические проблемы физического воспитания и спорта. 2013. Выпуск 10. С. 29-34.
30. Дорошенко Э. Ю. Управление технико-тактическим мастерством спортсменов в игровых командных видах спорта с учетом игрового амплуа. Педагогика, психология и медико-биологические проблемы физического воспитания и спорта. 2011. Выпуск 10. С. 23-27.
31. Дышко Б. А. Современные методики биомеханических измерений: компьютеризированный динамометрический комплекс. Теория и практика физической культуры. 2000. Выпуск 7. С. 24-26.
32. Залізник Ю. Д., Портнов Ю. М. Спортивні гри: Техніка, тактика навчання. Москва: Видавничий центр «Академія», 2001. 520 с.
33. Зубалій М. Д. Фізична культура. Програми для основної та спеціальної медичних груп загальноосвітніх навчальних закладів. 1-4 класи. Харків: Ранок, 2006. 142 с.
34. Коваленко О. П. Захарина Е. А. Развитие тактического мышления у баскетболисток на начальных этапах подготовки. Педагогика, психология и медико-биологические проблемы физического воспитания и спорта. 2011. Выпуск 2. С. 53-56.
35. Козина Ж. Л. Ягелло В. Ягелло М. Система закономерностей индивидуальной динамики эффективности соревновательных действий спортсменов в игровых видах спорта. Педагогика, психология и медико-биологические проблемы физического воспитания и спорта. 2012. Выпуск 11. С. 43-50.

36. Костюкевич В. М. Спортивна метрологія: навч. посібник [для студ. факультетів фіз. вих. пед. ун-тів]. Вінниця: ДОВ «Вінниця», ВДПУ, 2001. 184 с.

37. Круцевич Т. Ю. Навчальні програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів 5-9 класи. Київ: Ранок, 2012. 112 с.

38. Круцевич Т. Ю., Безверхняя Г. В. Мотивация к занятиям физической культурой и спортом школьников, проживающих в различных регионах Украины. Современный олимпийский спорт и спорт для всех: сб. науч. тр. VII Междун. науч. конгр., г. Москва, 21–24.5.2003 г. Москва, 2003. Т. 1. С. 262-263.

39. Кузьменко А. Н. Сравнительная характеристика показателей физического развития студентов-баскетболистов разной квалификации. Педагогика, психология и медико-биологические проблемы физического воспитания и спорта. 2009. Выпуск 8. С. 92-95.

40. Леськів А. Д., Андрощук Н. В., Дзюбановський А. Б. Форми і засоби фізичного виховання молодших школярів: метод. посібник. 2-ге вид., доповн. Тернопіль: Астон, 2000. 176 с.

41. Максименко И. Г. Анализ эффективности построения традиционной системы подготовки, сложившейся на первом этапе многолетней тренировки в спортивных играх. Педагогика, психология и медико-биологические проблемы физического воспитания и спорта. 2009. Выпуск 10. С. 129-131.

42. Максимів Г.З. Технологія навчання гри в баскетбол учнів загальноосвітньої школи: автореф. дис... канд. наук з фіз. вих. і сп.: 24.00.02. Львів, 2007. 20 с.

43. Маліков М. В., Богдановська Н. В., Сватсьев А. В. Функціональна діагностика у фізичному вихованні і спорті: навч. посібник [для студ. вищих навч. закладів]. Запоріжжя: ЗНУ, 2006. 246 с.

44. Маслова Е. В. Биологическое созревание-фактор, обуславливающий специальную работоспособность и функциональные возможности юных баскетболисток. Педагогика, психология и медико-биологические проблемы физического воспитания и спорта. 2010. Выпуск 1. С. 79-83.

45. Матвеев Л. П. Модельно-целевой подход к построению спортивной подготовки (статья первая; статья вторая). Теория и практика физической культуры. 2000. Выпуск 2. С. 28-37; Выпуск 3. С. 28-37.

46. Матвеев Л. П. Общая теория спорта и ее прикладные аспекты: учебник для вузов физической культуры [5-е изд., испр. и доп.]. Москва: Советский спорт, 2010. 310 с.

47. Матвеев Л. П. Теория и методика физической культуры: учебник [для студ. высш. учеб. завед. физкульт. образования] 3-е изд., перераб. и доп. Москва: ФиС, СпортАкадемПресс, 2008. 544 с.

48. Мироненко И. Н. Классификации элементарной структурной единицы прыжковых локомоций – отталкивания. VII Международный научный конгресс «Современный олимпийский спорт и спорт для всех» Том 2. Москва: СпортАкадемПресс, 2003. С. 263-264.

49. Митова Е. А., Забияка А. В. Эффективность быстрого прорыва у баскетболистов 15-16 лет в соревновательной деятельности. Педагогика, психология и медико-биологические проблемы физического воспитания и спорта. 2009. Выпуск 9. С. 95-98.

50. Михайленко Т. В. Основи підготовки юних баскетболістів: навч. посібник. Харків, 2000. 130 с.

51. Назаренко Л. Д. Развитие двигательных-координационных качеств как фактор оздоровления детей и подростков. Москва: «Теория и практика физической культуры», 2001. 332 с.

52. Озолин Н. Г. Настольная книга тренера: наука побеждать. Москва: «Издательство Астрель», 2002. 864 с.

53. Осадчая Т. Ю., Максименко И. Г. Физическое воспитание школьников в США: учеб. пособие [для студ. вузов физ. Восп. и спорта]. Київ: Олімп. л-ра, 2008. 144 с.

54. Платонов В. Теория периодизации подготовки спортсменов высокой квалификации в течении года: предпосылки, формирование, критика. Наука в олимпийском спорте. 2008. Выпуск 1. С. 3-23.

55. Помещикова И. П., Евтушенко А. В., Евтушенко И. М. Уровень пространственной ориентации баскетболисток 14 лет. Педагогика, психология и медико-биологические проблемы физического воспитания и спорта. 2012. Выпуск 3. С. 106-109.

56. Попов Г. И. Биомеханика: учебник для студ. высш. учебн. заведений. Москва: Академия, 2005. 256 с.

57. Смирнов Ю. И., Полевщиков М. М. Спортивная метрология: учебник [для студ. пед. вузов]. Москва: Издательский центр «Академия», 2000. 232 с.

58. Суслов Ф. О структуре (периодизации) годового цикла подготовки и спортивной формы в современном спорте. Наука в олимпийском спорте. 2011. Выпуск 1-2. С. 41-45.

59. Сушко Р. А. Программный материал по совершенствованию соревновательной деятельности высококвалифицированных баскетболисток. Педагогика, психология и медико-биологические проблемы физического воспитания и спорта. 2011. Выпуск 9. С. 101-104.

60. Сушко Р. А. Экспериментальная проверка эффективности способа оценки и моделирования технико-тактических действий высококвалифицированных баскетболисток. Педагогика, психология и медико-биологические проблемы физического воспитания и спорта. 2011. Выпуск 10. С. 89-96.

61. Сушко Р. А., Дорошенко Э. Ю. Эффективность технико-тактических действий высококвалифицированных баскетболисток и пути их совершенствования на этапе максимальной реализации индивидуальных возможностей. Педагогика, психология и медико-биологические проблемы физического воспитания и спорта. 2015. Выпуск 8. С. 57-64.

62. Таймазов В. А., Голуб Я. В. Психофизиологическое состояние спортсмена (Методы оценки и коррекции). Санкт-Петербург: Издательство «Олимп СПб», 2004. 400 с.

63. Теорія і методика фізичного виховання. Загальні основи теорії та методики фізичного виховання: підручник в 2-х томах [за ред. Т. Ю. Круцевич]. Київ: Олімп. л-ра, 2008. Т. 1. 392 с.

64. Шарманова С. А., Федоров А. И., Черепов Е. А. Круговая тренировка в физическом воспитании детей старшего дошкольного возраста: учебно-метод. пособие. Москва: Советский спорт, 2004. 120 с.

65. Шестаков М. П. Проблемы использования информационного подхода при разработке теории обучения человека движениям. Теория и практика физической культуры. 2004. Выпуск 2. С. 17-21.

66. Шинкарук О. А., Безмылов Н. Н. Обоснование комплекса показателей для разработки модельных характеристик баскетболистов высокой квалификации. Совр. олимп. спорт и спорт для всех: материалы XI межд. научн. конгресса: в 4 ч. Минск, 2007. Ч. 1. С. 235-237.

67. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів: навч. посібник. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2001. Ч. 1. 272 с.

68. Шиян Б. М., Вацеба О. М. Теорія і методика наукових педагогічних досліджень у фізичному вихованні та спорті: навч. посібник. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2008. 276 с.